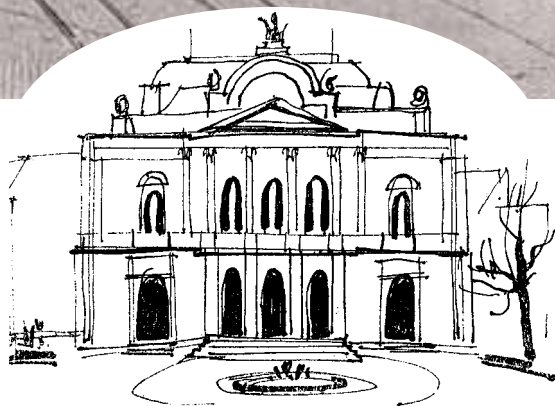

MĚSÍČNÍK NÁRODNÍHO DIVADLA V BRNĚ | ROČNÍK VIII. | LISTOPAD 2007 | CENA 10 Kč

ap|laus

 NÁRODNÍ DIVADLO
V BRNĚ

Budova Mahenova divadla
SLAVÍ VÝROČÍ
**125 let plné
elektrifikace**

PARTNEŘI NDB

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

brněnská revue o společnosti, kultuře a obchodu

Na úvod

Léta běží

O tom, že léta běží, se člověk přesvědčuje nejen každým rokem, ale vlastně i každým měsícem a někdy i denně. Zatímco člověk to nese statečně, leč většinou neradostně, v jiných případech je to naopak ku chvále. Například architektura, je-li krásná a stále funkční, léty nabývá na významu a na hodnotě. Stává se z ní taková velická převeliká starožitnost, kolem níž se chodí s úctou. Obzvláště má-li ještě nějakou tu zvláštnost. Perličku.

Taková je i budova Mahenova divadla. Krásná, i když stará již sto dvacet pět let. A navíc, jako jediná divadelní budova v určitém regionu, dosti velkém, se honosí novinkou – poprvé v ní podle odborníků – zazářily žárovky napájené elektrickým proudem, který rozvádělo elektrické vedení z nedaleké elektrárny. Spíš elektrárničky.

Tedy už při stavbě se rozhodlo, že divadlo nebude osvětlovat plyn, ale elektrina a vše se tomu v projektu přizpůsobilo. Tedy první plně elektrifikované divadlo v Evropě.

Právě v listopadu došlo k prvnímu rozsvícení tehdejšího divadla Na hradbách. Je to výročí plné jasu a novosti. Pojďme to oslavit. Třeba návštěvou.

ŠM

Obsah

- 2. Zprávičky
- 6. Výročí Mahenova divadla – 125 let
- 8. Premiéra Škola manželů
- 9. Mahenova činohra chystá Královnu Margot
- 10. Rozhovor s Barborou Javorovou, první náměstkyní primátora města Brna
- 13. Janáčkova opera a prosincový Lazebník sevillský
- 14. Hana Litterová převzala Cenu Sazky a Divadelních novin
- 16. Jan Fousek se vrátil z mezinárodní soutěže v Soulu – rozhovor
- 18. Zora Šemberová – první Prokofjevova Julie na světě
- 20. Zora Šemberová vzpomíná
- 22. Výročí
- 24. Listopadový program NDB
- 28. Prosincový program NDB
- 32. Osobnost – Míla Ledererová

Titulní strana obálky:

Dobová kresba a fotografie dnešního Mahenova divadla z přelomu století. archiv NDB.

NÁRODNÍ DIVADLO
V BRNĚ

aplaus – měsíčník Národního divadla v Brně, Dvořákova 11, 657 70 Brno

tel.: 542 158 111, e-mail: aplaus@ndbrno.cz

redakce: Šárka Motalová

korektura: Eva Strnadová

sazba: grafické sdružení Jonatán, Dvořákova 13, Brno, www.jonatan.us

tisk: ofsetová tiskárna Meral, Kovářská 4, Brno

náklad: 3 500 ks

ročník VIII, č. 11

MK ČR E11077

Třináctá výstava karikaturisty Emila Hoffmanna

Umělci v kresbách Emila Hoffmanna je název výstavy, jejímž dějištěm bude od 28. listopadu do 18. prosince 2007 foyer Janáčkova divadla v Brně. Je pořádána k umělcovým 75. narozeninám. Soustřeďuje výběr z bohaté kolekce kreseb, zobrazujících především známé brněnské umělce. Z herců jsou to například Miloš Milštajn, Karel Šeplavý, Karel Kosina, ale i Jaroslav Marvan, František Filipovský a Josef Vinklář, z operních pěvců Jurij Gorbunov, Václav Halíř a Richard Novák, dále dirigenti Jiří Pinkas, Otakar Trhlík a Jiří Waldhans, pianisté Věra a Vlastimil Lejskovi, Rudolf Rokl i Svatoslav Richter. Pro jubilejní výstavu vybral též kresby spisovatelů Jaromíra Tomečka, Zdeňka Rotrekla, Bohumila Hrabala či výtvarníků Borka Bayera a Adolfa Borna.

Znojemský rodák Emil Hoffmann měl od dětství dva dominantní zájmy: sport a umění. Už šestiletý nakreslil podle fotografie prezidenta T. G. Masaryka a ve čtrnácti letech ilustroval fotoalbum pro prezidenta Edvarda Beneše. Na výtvarnou školu se však nedostal, a když se po absolvování průmyslovky stal strojírenským techno-logem v Chronotechně a Tesle, povolání už nikdy neopustil. Svůj zájem o sport a umění přenesl do kreseb a karikatur populárních sportovců a umělců, s nimiž se osobně setkal: brněnských, pražských i zahraničních hokejistů, fotbalistů, basketbalistů, odbíjenkářů, lehkých atletů, tenistů, cyklistů, hráčů

kolové, šachistů, motocyklových závodníků, horolezců, herců, pěvců, hudebníků, spisovatelů a publicistů. Na mnoha kresbách jsou také autogramy zobrazených osobností. Kresby a karikatury uveřejňoval po více než čtyři desetiletí v novinách i v televizi v ČR, na Slovensku, v Rakousku, Německu, Itálii a Anglii.

Pěťasedmdesátníkoví Hoffmannovi už léta neslouží nohy a páteř tak jako v minulosti, kdy nechyběl s tužkou a blokem v ruce na žádné významné sportovní či kulturní události. Vytratil se, žel, i z novinových stránek a televizních obrazovek, ale jeho kresby mohli obdivovat návštěvníci – pokud počítám dobře – už 12 samostatných výstav, především v Brně, ale také ve Znojmě, Adamově a Veverské Bítýšce. Pro tyto i nynější výstavu vybíral autor z více než dvou tisíc kreseb. Přiznává, že přesný počet svých kreseb ani nezná. Kdysi se propracoval až k 1200 a pak počítání vzdal. Říkává, že se mu lépe kreslí škaredější lidé, pracněji plešatí a nejhůře Italové a Španělé, bez ustání gestikulující nebo otáčející se po hezkých ženách. S kreslením karikatur už končí, protože noviny raději tisknou fotografie. Chce se věnovat malbě – alegoriím na Beethovena, Verdiho, Paganiniho a Dvořáka či výjevům z Bible, které by oslovily člověka dneška.

Bohumil Hlaváček ■

Ve Španělsku sklídl brněnský balet úspěch

Auditorio of Centro Social Caixanova ve Vigo, kde brněnský balet vystoupil 29. 9. Foto Karel Littera

Baletní soubor Národního divadla v Brně se vrátil ze španělského zájezdu s dalšími nabídkami k hostování. Na přelomu září a října, přesněji 27. 9., odjeli tanečníci, orchestr Janáčkovy opery a další členové – garderoba, maskérky, jevištní technici atd. do Ourense, kde měli první představení Romea a Julie Sergeje Prokofjeva v choreografii Zdeňka Prokeše. „Celkem jsme vystupovali třikrát,“ uvedl Zdeněk Prokeš, „po Ourense to byla města Pontevedro a Vigo. Divadla byla vyprodána. Celkem nás vidělo 2600 lidí.“ Zpět do Brna přijeli 1. 10.

Brněnský balet má ve Španělsku již své diváky. Letos tuto zemi navštívil po deváté (poprvé v roce 1992), po třetí s Romeem a Julií. Právě ve Španělsku s Romeem a Julií zastihla před sedmi lety (2000) Janu Příbylovou a Ivana Příkaského zpráva, že získali Cenu Thálie 1999. Jana Příbylová za Odettu – Odilii v Labutím jezeře a Ivan Příkaský za Francise Wallsinghama v Marii Stuartovně.

Ústřední dvojici Romea a Julií na letošním zájezdu tančili Michal Štípa s Janou Příbylovou a Richard Kročil a Andrea Smejkalová. -ota- ■

Strážmistr Karabela v Zemanově kavárně

Ze seriálu Četnické humoresky se vyloupil strážmistr Karabela a začátkem října navštívil Zemanovu kavárnu. Nebyl sám. Společně s ním před obecenstvo sedící u stolů předstoupili manekýnky a manekýni, kteří předvedli elegantní prvorepublikové oblečení. Přesně takové, jaké nosí známé herečky a herci v seriálu Četnické humoresky. Módní přehlídku uspořádala návrhářka Milena Kalová. Po Brně odjela představit svou práci do Prahy.

Martin Sláma z Mahenovy činohry NDB v seriálu strážmistr Karabela večerem prováděl. -ota- ■

Martin Sláma v „pracovním“ módní přehlídce moderoval. Foto Jana Hallová

JEVIŠTNÍ VÝTVARNÍCI BRNĚNSKÉHO DIVADLA

Výstava ve foyeru Janáčkova divadla
7. 11.–27. 11. 2007.

FELLNER HELMER EDISON

125 let divadla Na hradbách

Výstava ve foyeru Mahenova divadla
8. 11.–12. 12. 2007.

*Výstavy jsou přístupné
v době představení v budovách
a hodinu před jejich začátkem.*

DŮM PÁNŮ Z LIPÉ

Na nádvoří a v dalších prostorách tohoto krásného historického domu pro vás každý měsíc připravujeme bohatý kulturní program.

vstup volný

1.-30. 11.

ve 20.00 h

Vernisáž výstavy Romany Štrynclové: bývalé Miss Sympatie, dnes návrhářky, designérky a výtvarnice, která se mimo jiné podílela na realizaci centra "Zadní trakt" v Brně.

8.11.

ve 20.00 h

FRESH FILM FEST v DPL: každý listopadový čtvrtek od 20.00 h (8. 11., 15. 11, 22. 11 a 29. 11. 2007)

9.11.

od 15.00 h

Dětské odpoledne: další z pravidelných dětských dílen ve spolupráci s střediskem volného času Lužánky.

30. 11.

od 18.00 h

The Wiskey shop: ochutnávka whiskey

do 30. 11.

Galerie V: pro velký zájem prodloužená výstava Miroslava Netíka

kompletní program na www.dpl.cz

KULTURNÍ A INFORMAČNÍ CENTRUM

- předprodej vstupenek na kulturní akce
- informace o městě Brně a okolí
- prodej jízdenek na autobusy STUDENT AGENCY express
- nové výlety po Jižní Moravě

Otvírací doba • Po-Pá: 8-20 h • So-Ne: 8.30-18.30 h

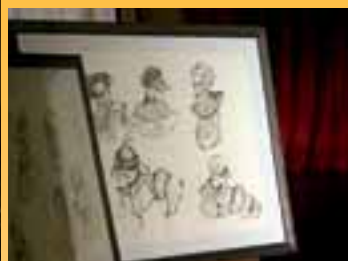

Dům pánů z Lipé • náměstí Svobody 17, 602 00 Brno • www.dpl.cz

Zprávičky

Jana Příbylová.

Otevření sezony NDB v Domě pánů z Lipé

Jan Grygar s vítěrcem.

Jan Grygar.

Moderátoři večera Dana Pešková a Jan Grygar.

Národní divadlo v Brně slaví

Budova Mahenova divadla slaví výročí

Žárovky, jen žárovky napájené elektrickým proudem, přivítaly první návštěvníky právě dostavěného divadla Na hradbách (dnes Mahenovo d.) dne 14. listopadu 1882. Podle dostupných údajů to bylo poprvé, kdy osvětlení včetně rozvodů byly instalovány pro elektrický proud v historii divadel v Evropě.

Národní divadlo v Brně, kterému nyní tato budova náleží, přichystalo pro zájemce k připomenutí 125. výročí jejího otevření dvě akce:

8. 11. Malá scéna Mahenova divadla, 17.00 125 let Mahenova divadla – od Edisona do 21. století

Historii, současnost i budoucnost světově unikátní divadelní budovy představí Zdenek Plachý, Martin Dohnal, Mojmír Wiemann a jejich hosté.

11. 11. Mahenovo divadlo, 15.00

Den otevřených dveří budovy Mahenova divadla
Od 15 hodin NDB zpřístupní k prohlídce veřejné prostory budovy. Zázemím provedou od 16.00 skupinky zájemců členové souboru. Odpoledne se uskuteční vernisáž výstavy Fellner – Helmer – Edison – 125 let divadla Na hradbách archivu NDB a křest knihy Jiřího Orta *Budiž světlo žárové* (nakladatelství Doplněk). Akce se uskuteční ve spolupráci s Technickým muzeem v Brně. Upřesnění a bližší informace k této akci od 1. listopadu na www.ndbrno.cz.

▲ Rozvodná pojistková skříň. ▲ Pojistková skříňka

Ukázka z knihy Jiřího Orta *Budiž světlo žárové* nakladatelství Doplněk

Konečný verdikt brněnských zastupitelů tedy zní: Budiž světlo žárové – bez plynových plamenů, v novém divadle žádné plynové vedení nebude instalováno. To byl od obecní rady odvážný krok, protože – jak ze zápisu o schůzi vidno – byla ponechána dodavatelem ve víře, „že doposud v žádném městě nebylo divadlo osvětlováno elektrickým světlem.“ To však není pravda: v londýnském Savoy Theatre svítí od října 1881 žárovky Jonathana Swana napájené Siemensovými dynamy. Od 12. ledna 1882 dodává obyvatelstvu elektrický proud centrální stanice postavená Edisonem v Londýně na Holbort Viaduct, od března 1882 v Londýně působí Edison Electric Light Company, Ltd. O konkurenci Swan-Siemens se v londýnské Edisonově

firmě jistě velmi dobře ví, rovněž v partnerských firmách ve Vídni a Paříži, jež nabízejí osvětlení do divadel. Během projednávání smlouvy o dodávce osvětlení do Brna se o elektrické instalaci v Savoy Theatre diplomaticky mlčí, úspěch londýnské firmy Siemens Brothers & Co. Ltd. by mohl finančně silného zákazníka, připraveného k podpisu smlouvy, přimět k odstoupení a realizaci projektu s konkurencí. Pádovým argumentem pro instalaci elektrického žárovkového světla je hledisko požární bezpečnosti; ta je zpočátku elektroinstalačními firmami vychvalována jako „naprostá“, naivně v ni věří i zákazníci – než dojde k prvnímu velkému zkratu. Že existuje úraz elektrickým proudem, se ví už v roce 1882, v novinách se

otevření a plné elektrifikace

Vitrína Technického muzea v Mahenově divadle.

▲ El. vedení v liště pod omítkou. ▲ Žárovka T. A. Edisona.

objevují zprávy o „neštěstích“, někdy i se smrtelným zraněním.

„Tato neštěstí vzbudila ve veřejnosti bázeň a strach z nebezpečí, že z neznalosti budou každým momentem při manipulaci vystaveni nebezpečí výboje smrtícího blesku. To je však nedostatek, který ulpívá jen na určitých systémech, zatímco u osvětlení s Edisonovými žárovkami, zavedeném v brněnském městském divadle, je takové neštěstí zcela nemožné, neboť žárovkám není zapotřebí tak silného proudu, že by mohl zapříčinit ohrožení života či zdraví. Toto prokázal jeden z podnikatelů, inženýr Roß, sám na sobě tak, že se oběma rukama, aby tak členy výboru pro stavbu divadla prostřednictvím Argumentum ad hominem pře-

svědčil, chopil dvou obnažených elektrovedných drátů, jimiž procházel proud v plné síle, a poté nechal totéž udělat jiné osoby, aniž by tyto pocítily cosi více než lehký záchvěv – asi jako po zásahu elektrickým indukčním přístrojem.

Po konejšivě „lehkém záchvěvu“ urychlí obchodnický atraktivní nabídka zadání zakázky: elektrické osvětlení nebude stát více než osvětlení s plynovými hořáky a investici finančně založí dodavatel. Zařízení přijde na 88 000 zlatých, tedy asi na 8 % celkových stavebních nákladů. K umožení a provozu elektrického zařízení bude každý rok zapotřebí splatit 14 000 zlatých – a to po dobu dvaceti let, poté zařízení přejde do majetku města Brna.

Fota -ota- ■

Mahenova činohra NDB

Petr Bláha jako Jaromír a Eva Novotná jako jeho žena na zkoušce. Foto Jana Hallová

Další Rajmontova „škola“ v Mahenově divadle

Po úspěšné inscenaci Molièrovu *Školy žen* nastudoval režisér Ivan Rajmont v Mahenově divadle další „školu“ – Hofmannsthalovu veselohru o pěti dějstvích *Škola manželů aneb Neúplatný* (1922).

Hugo von Hofmannsthal (1874–1929) je rakouský básník, dramatik, libretista, prozaik a esejista s židovskými, italskými i německými předky. Jako gymnazista publikoval lyrické básně pod pseudonymem Loris a v doprovodu svého otce navštěvoval setkání literátů ve vídeňském Café Griensteidl, kde virtuozitou svých veršů okouzčil umělce jako Hermann Bahr, Stefan George ad. Promyšleně a šťastně se oženil s dcerou ředitele anglo-rakouské banky, a tak se mohl i nadále věnovat literární tvorbě. Proslul jako autor dramát na historické, především antické náměty (např. *Elektra*, *Oidipus a sfinga*) a mystérií (*Kdokoliv*, *Salcburské Velké divadlo světa*) – ty inscenoval slavný režisér Max Reinhardt. Mystérium *Kdokoliv* je každoročně uváděno na salcburských *Festspiele*. Jako libretista spolupracoval Hofmannsthal se skladatelem Richardem Straussem na mnoha hudebních dílech, z nichž nejznámější je opera *Růžový kavalír*. Jako člověk a občan byl Hugo von Hofmannsthal příkladný vlastenc

a obdivovatel rakousko-uherské monarchie, stoupenec trvale udržitelných společenských pořádků a zastávce instituce manželství.

Ačkoli Hofmannsthalovo komediální dílo čítá na dva tisíce stran, jen tři dramata prošla později autorovou přísnou autokritikou: kromě *Neúplatného* ještě hry *Nemožný člověk* a *Kristinčin návrat*. U nás jeho komedie nejsou příliš známé.

Neúplatný byl u nás inscenován pouze jednou, a to v roce 1977 v Liberci v překladu Josefa Balbína a režii Karla Kříže. Ivan Rajmont nastudoval v roce 2000 v Národním divadle *Kristinčin návrat*. V Brně se režisér vrátil k rakouské komediální klasice a spolu s Hofmannsthalem se zabývá tím, co se stane, když se někdo svévolně snaží porušit zavedený řád.

Rozmazlený šlechtic s uměleckými sklony si pozve na rodinné sídlo hned dvě své bývalé milenky, obě vdané či zasnoubené, i on sám je šťastně ženatý. I dnes by taková situace byla mírně řečeno ošemetná, a co teprve v roce 1912 na rakouské šlechtické usedlosti? Sluha Theodor se rozhodne, že pánovy rozmary nebude dál tolerovat, a vezme události do svých rukou. Chce zachránit ohrožená manželství, a udělit

tak záletníkům i všem ostatním pořádnou lekcí.

Na scéně Martina Černého, v kostýmech Michaely Hořejší a s hudbou Petra Kofroně se v hlavních rolích představí Bedřich Výtisk (Theodor), Petr Bláha (Jaromír), Marie Durnová (Baronka), Tereza Grygarová (Melánie Galattisová), Klára Apolenářová (Marie Am Rain), Zdeněk Dvořák (Generál) ad. Přijďte se i vy „poučit“ a pobavit do Theodorovy „školy manželů“.

Jan Gogola, dramaturg inscenace ■

Režisér Ivan Rajmont a výtvarnice Michaela Hořejší na zkoušce. Foto Jana Hallová

Mahenova činohra NDB na leden připravuje:

Alexander Dumas (1802–1870) – KRÁLOVNA MARGOT, ČILI BARTOLOMĚJSKÁ NOC

dramatizace – Střežený Parnass – Jiří Šimáček

režie – Zdenek Plachý

scéna – Daniel Dvořák

Na pařížský dvůr katolického krále Karla IX., připravujícího svatbu své krásné sestry Margot s hugenotem Jindřichem Navarrským, přichází s Jindřichem mnoho svatebních hostů. Země je zmitána občanskou válkou mezi katolíky a hugenoty. Nikdo v tu chvíli netuší, že se schyluje k jednomu z nejstrašnějších masakrů v dějinách Francie, při němž zahyne v průběhu Bartolomějské noci na šest tisíc hugenotů. Margot tolik toužila po lásce a stala se obětovanou figurkou ve hře o moc. Když přirozené vztahy kolem ní nahradí síť intrik a ambicí, dokáže si mladá dívka uchránit cokoli lidského?

Mistr zápletky a napínavého líčení historických dějů Alexander Dumas zde brilantně rozvíjí jeden z nejznámějších a nejtajemnějších příběhů evropské historie. Dodnes totiž není úplně jasné, kdo vlastně vydal příkaz k této neuvěřitelné svatební krvavé lázni. Ve výpravném historickém dramatu nabízí Mahenova činohra divákům velké herecké kreace, mimořádné dramatické zápletky a poezii romantického milostného příběhu.

Jako režisér inscenace se divákům Národního divadla v Brně představí nový šéf činohry Zdenek Plachý a scénu k představení vytvoří scénograf evropského formátu a ředitel NDB akad. arch. Daniel Dvořák.

Jsme město kultury a budme na to hrdí!

S první náměstkyní primátora města Brna Barborou Javorovou o divadlech, kultuře a vůbec...

• **Jaké máte priority ve strategii kultury v Brně a jak si v tom stojí NDB?**

Město Brno investuje do kultury značné finanční prostředky: Má také deset příspěvkových organizací, jejichž je zřizovatelem. Dále funguje grantový systém, v jehož rámci se „neměstským“ kulturním subjektům rozdělují miliony korun. Naší ambicí je udržet široký vějíř kulturní nabídky ve městě, tedy snažíme se, aby diváci mohli stejně tak navštívit tu nejexkluzivnější a nejmávanější divadelní instituci – naše Národní divadlo, stejně jako představení experimentální a hledačská v souborech komorních či netradičních. Máme také velkou snahu co nejvíce do budoucna přiblížit divadelní a hudební kulturu lidem formou festivalů, akcí, které se budou odehrávat v ulicích města. Jsem přesvědčena, že spousta Brňanů může mít něco jako vnitřní bariéru vstoupit do divadla. Když však za nimi vyjdeme ven, přiblížíme jim umění, pak oni snad budou umět přijít za námi do kamenného divadla.

• **Co vy sama za sebe v oblasti divadla preferujete?**

Úplně vyhraněná nejsem. Spíše tíhnu k tradici, mám ráda dobrou operu, muzikál i činohru.

• **Vaší kancelář zdobí busta Leoše Janáčka. Máte k němu vztah?**

Ano, velký. Jsem totiž opravdu velký brněnský patriot. Miluju Sinfoniettu, velmi se mi líbí i Glagolská mše.

• **Do jakého divadla jste chodila vy, rodilá Brňanka, v dětství?**

S maminkou do opery, takže Rusalku a všechna klasická díla znám z doby útlého dětství. V době dospívání jsme navštěvovali Večerní Brno a jemu podobné scény. Jako vysokoškolačka jsem si velmi oblíbila Divadlo bratří Mrštíků a posléze Městské divadlo. Díky působení na radnici pak nyní chodím úplně na všechno. Objevují tak věci, na které by mě asi ani nenapadlo zajít, a zjišťuji, že jsou krásné. Na druhou stranu – už jsem zhlédla i taková představení, která bych doporučila jen nepříteli.

Barbora Javorová.

• **Má radnice zájem nabízet brněnskou kulturu i mimo Brno?**

O městě Brně tvrdíme, a myslím si, že nejsme sami, že je městem kultury. Je to takový přívlástek, který Brno v rámci republiky opravdu má. Chceme, aby to platilo i ve středoevropských a evropských souvislostech. Chtěli bychom mimo jiné i připravovanými festivaly přesáhnout hranice města a dát o Brnu vědět našim přátelům v Česku a zahraničí.

Fota Jana Hallová

• **Pojďme k NDB. Co vás u nás v poslední době potěšilo?**

Opravdu se mi moc líbí Havelkova Prodaná nevěsta, protože pro mne představuje šťastné a vkusné skloubení klasiky a neotřelého nového přístupu v míře, která nebývá obvyklá. I v odkazu na dětská léta je mi blízké nynější nastudování Rusalky.

• **Město spravuje tak krásná divadla, jako jsou Reduta či Mahenovo divadlo. Je to závazek, či podnět k hrdosti?**

Obojí. Všechny tři budovy NDB jsou krásné, nechtěla bych zapomínat ani na Janáčkovo divadlo. Je nejen technicky unikátní, ale i ve své reprezentativnosti velmi osobitě.

• **Jak se vám spolupracuje s novým ředitelem Danielem Dvořákem?**

Výborně. Mám radost, že naše spolupráce jde směrem, který jsem si představovala. Radnice i divadlo si vzájemně naslouchají a společným jmenovatelem našeho úsilí je spokojený divák.

• **Hovořily jsme o divadelních experimentech. Jak vnímáte Redutu a hlavně to, že by se měla dramaturgicky odlišit od běžného repertoáru NDB?**

To je věc, nad kterou pořád přemýšlím. Uvidíme, konceptem profilace tohoto domu se budeme jistě hodně zabývat. Ideálem je pestrost v pojetí – snad propojení aktivit z dílny NDB i jiných divadel.

• **Paní Javorová, jste velmi vytížená žena. Jak vlastně zvládáte velké pracovní nasazení přes den a následující večerní kulturní akce?**

Je to opravdu poněkud náročné (úsměv). Musím zvládat organizaci domácnosti, někdy, pravda, na dálku. Někdy mezi prací a večerním programem jedu domů, většinou ale ne. Manžel a synové se na návštěvách divadel se mnou střídají a kamarádek mám taky hodně, takže je s kým do divadla jít. Můj mladší syn se velmi zajímá o hudbu, ten se mnou chodí často a rád.

• **Na to jsem se právě chtěla zeptat – i manžel a bez řečí? Ne každý partner má pro divadlo pochopení...**

Ano, manžel navštěvuje kulturní akce sice bez řečí, ale je pravda, že když se mu něco nelíbí, tak těch řečí poté bývá hodně (smích).

• **Ale stejně, v určitém věku už potomci, a vy máte dva syny – mladé muže, jasně dávají najevo vlastní vyhraněný vkus.**

Snažím se je většinou na něco nalákat. Zajímavý interpret, dílo. Někdy se mi to podaří a někdy ne.

• **Takže i doma musíte být diplomat...**

Pořád (úsměv). ■

BARBORA JAVOROVÁ

má ve městě Brně na starosti oblast sociálně kulturní. Jedná se o velmi obsáhlý rezort, který zabezpečuje zdravotnictví, sociální péči, památkovou péči, školství, mládež a tělovýchovu, projekt zdravé město a v neposlední řadě kulturu.

ENERGIE V KAŽDÉM TÓNU

SKUPINA ČEZ

[WWW.CEZ.CZ](http://www.cez.cz)

Janáčkova opera NDB

Lazebník sevillský opět v Brně

Italský skladatel Gioachino Antonio Rossini (1792–1868) proslul především jako autor oper, kterých vytvořil téměř čtyřicet. Jiskřivá melodická invence, vtipnost a instrumentační důmyslnost učinily z Rossiniho velmi vyhledávaného autora, zahrnovaného objednávkami i penězi. Jeho vliv sahal daleko za hranice hudby, stal se inspirátorem nové módní vlny i v oblékání a jeho kuchařské recepty byly stejně proslavené jako jeho opery.

Postavu mazaného lazebníka Figara zná dnes téměř každý a velkou zásluhu na tom má především Rossini, který v prosinci roku 1815 přislíbil impresáři rímského divadla, že pro něj zkomponuje komickou operu. Termín byl věru šibeniční – hotové dílo mělo být dodáno měsíc po obdržení libreta. Vybíralo se z několika námětů, ale nakonec cenzura povolila jediný – Lazebníka sevillského, jehož předlohou byla Beaumarchaisova hra. Jako námět na operu použilo Lazebníka již několik skladatelů. Nejslavnější a zřejmě nejlepší zpracování bylo dílem Giovanniho Paisiella, ve své době významného skladatele. Rossini nebyl rád,

věděl, že Paisiellův Lazebník se těší velké oblibě a jeho dílo se stane terčem útoků příznivců starého mistra. A tak se také stalo. Přestože opera byla uvedena pod jiným názvem, *Almaviva, ossia L'inutile precauzione* – *Almaviva, aneb Marná opatrnost*, v den premiéry jako by se spiknul proti Rossinimu celý svět. Obecenstvo ho uvítalo pískotem, tenorista měl při serenádě rozladěnou kytaru, představitel Basilia při vstupu na jeviště zakopnul, upadnul a árii odzpíval se zakrváceným kapesníkem u nosu. Vrcholem všeho byla vyděšená černá kočka, která prskajíc na všechny strany přeběhla v průběhu prvního jednání přes jeviště. Nechybělo ani házení shnilých rajčat a ovoce. Nikdo z diváků toho večera nemohl tušit, že právě vypískali jednu z dnes nejslavnějších a nejoblíbenějších oper... a pak že černá kočka nosí smůlu!

Novou inscenaci Lazebníka sevillského připravil soubor Janáčkovy opery pro své diváky jako vánoční dárek. Jejimi tvůrci budou členové převážně italského týmu, hudebního nastudování se ujme dirigent Luca de Marchi, režisérem bude Sandro Santillo a výtvarníkem scény i kostýmů Michele Chiapperino. V hlavních rolích se představí pěvci v Brně dobře známí i nové tváře – Tomáš Kořínek a Jaroslav Březina jako zamilovaný hrabě Almaviva, Jana Štefáčková a Pavla Vykopalová coby sličná Rosina, Vladimír Chmelo a Svatopluk Sem jako mazaný Figaro. Jiří Sulženko a Jevhen Šokalo ztvární žárlivého doktora Bartola a Martin Gurbal a Ladislav Mlejnek dona Basilia. Premiéra se uskuteční 7. prosince 2007 v Janáčkově divadle. -pa- ■

Výtvarník Michele Chiapperino. Foto -ota-

Návrh scény.

Návrh kostýmů.

Hana Litterová – držitelka Ceny Sazky a Divadelních

Hana Litterová. Fota Jana Hallová

• **Jak vnímáte Balady po roce jejich velice úspěšného působení na jevišti Reduty?**

Tak jako každý choreograf nebo režisér. Spoustu věcí bych určitě udělala trochu jinak, na druhou stranu tam mám pořád svá oblíbená místa. Ale každé představení prožívám stejně. Stále cítím velkou zodpovědnost, jsem velmi nervózní, aby všechno vyšlo, aby muzikanti zahráli přesný počet taktů, aby se nic nestalo se žádnou rekvizitou... Vůbec se to neliší od premiérového představení.

• **A která jsou ta vaše oblíbená místa v Baladách?**

Ráda mám konec prvního jednání, když začíná retro – návrat do minulosti, kdy hlavní hrdinka Juliána vzpomíná na svoje dětství, mládí. Tahle část je hodně emoční, vypjatá. A také celý závěr představení, který vyvrcholí nečekanou smrtí dcery Kateřiny.

• **Jaké byly vaše první pocity, když vám řekli, že jste právě vy vyhrála Cenu Sazky a Divadelních novin?**

Nejdříve jsem tomu vůbec nevěřila, nedocházelo mi to. Až když jsem stála na jevišti při samotném slavnostním večeru. Na těch prknech, v těch světlech a při vyslovení moderátora mého jména jsem si uvědomila, oč se vlastně jedná a že je to pravda. A pak to na mě dolehlo – pocit radosti a štěstí a taky úcty ke všem kolegům, kteří se podíleli na přípravě a realizaci tohoto představení. Divadlo je kolektivní práce, proto velké díky všem!!!

• **Balady za svůj „život“ získaly více ocenění – nominace na Cenu Alfréda Radoka za hudbu pro Zuzku Lapčkovou, Philip Morris Ballet Award pro sólistku Evu Šeneklovou...**

Mám z toho obrovskou radost. Vůbec jsem nepředpokládala, že by mohly být takhle ceněny odborníky – kritiky. O to víc mě to překvapilo, o to více mě to těší, o to více si všech ocenění vážím. Vůbec mě nenapadlo, že by

novin za choreografii tanečního divadla Balady

Balady mohly zaujmout ve všech velkých oceněních, která se u nás dávají, včetně Ceny Thálie (*Eva Šeneklová nominována na tuto cenu za roli Juliány – pozn. redakce*). A také nesmím zapomenout na všechny milé diváky, kteří představení zhlédli, neboť právě díky nim se Balady v divácké soutěži Alfréda Radoka dostaly mezi tři nejúspěšnější inscenace. Jsem za to velmi vděčná.

• **Se Zuzanou Lapčíkovou jste už o vašem úspěchu nějak hovořily?**

Ne, ještě ne. Potkáme se vlastně teď v říjnu (*19. 10. představení Balad*). A nevnímám to jako „svůj“ úspěch, je to náš společný úspěch. Balady jsou naše společné představení.

• **Co konkrétně děláte teď?**

V divadle jsem už jen na částečný úvazek. Na celý jsem přešla jako pedagožka na Taneční konzervatoř v Brně a tam vlastně trávím celý čas – od rána do večera. Do divadla chodím, řekla bych, už jenom tak na „návštěvu“, na určitá představení, v nichž tančím. Je náročné skloubit školu s divadlem. Abych mohla na jeviště vůbec vystoupit, tak po škole ještě musím pracovat sama na sobě, abych se udržovala alespoň v nějaké kondici.

• **Ještě vás mohou diváci vidět v Úplném za-**

tmění, Edith, vrabčák z předměstí, Tango, Bolero, Svěcení jara. Je toho dost...

Ano i ne. Pro mě v současné době dost, pro tanečníka málo.

• **Baví vás práce s mládeží na konzervatoři?**

Moc. Je to pro mě plynulé navázání taneční dráhy na pedagogickou. Učit je úplně něco jiného než tančit sám, a kdo si to nevyzkoušel, neví, o čem je řeč. Když mluvíte a předvíčujete a máte za sebou šest osm hodin výuky, tak je to vyčerpávající. Jinak než samotné vystoupení, ale je. V divadle se soustředíte sama na sebe, ale v pedagogické práci musíte ze sebe chrlit pořád strašnou spoustu energie a pozitivita, abyste je přenesla na děti, abyste je zaujala a ony pracovaly naplno. Každý den je musíte přesvědčovat, že to všechno dělají jenom a jenom pro sebe, že musejí na sobě tvrdě pracovat už dnes, protože zítra už by mohlo být pozdě. A po večerech se zase musíte připravovat na další den. Ale moc mě to baví!

• **Nemohu se nezeptat na tu věčnou otázku pro ženy, které milují svou práci. A co rodina?**

To je kapitola sama pro sebe (*smích*). Jde to. Složitě, ale jde, za pomoci mých nejbližších. Manžel Karel, mí rodiče. Dcera je velmi společenská a nedrží se jenom máminy sukně. Má každý den spoustu kroužků, takže doma se scházíváme všichni až večer. -ota- ■

Z mezinárodní soutěže v Soulu se začátkem

Do semifinále 4. mezinárodní soutěže Soul 2007 jej mezi šestnáct tanečnicků z celého světa nominovala odborná porota.

Do Koreje jej doprovázel jeho kolega a v případě soutěže také pedagog Gustavo Beserra Quintans.

• *Jaké to bylo v Soulu?*

Gustavo: Pro nás to byla velká zkušenost. Soutěž měla vysokou úroveň, vyšší, než jakou známe ze střední Evropy. Ale musím říct, že organizace tak dobrá nebyla.

Jan: Ubytování bylo super, zajištění odvozu fungovalo, ale zázemí samotné soutěže bylo špatné. Konala se sice v budově se třemi jevišti, ale chyběl tam adekvátní prostor na převlékání a relaxaci. Když jsme přijeli všichni do divadla, čekal jsem na zkoušku sedm hodin. Být tak dlouho v uzavřeném prostoru, ve vypjaté atmosféře a nemoci si ani lehnout, když víte, že máte podat nejlepší výkon... Pořád jsme se museli s nimi dohadovat.

• *Tam jste letěli jak dlouho, devatenáct hodin?*

G: Více, s přestupem asi pětadvacet. Od nás do Vídně, pak do Dubaje, kde jsme čekali asi čtyři hodiny v noci, a pak do Soulu.

• *To nebylo jednoduché. Měli jste čas se aklimatizovat?*

J: Původně jsme čekali, že bude soutěž hned druhý den, ale naštěstí to bylo jinak. Přiletěli jsme večer, první den jsme měli, musím říct, že s výborným ruským pedagogem, trénink. Druhý den byl zase trénink a jevištní zkouška a až třetí den se konala soutěž. Samozřejmě že by člověk uvítal více dní na aklimatizaci, ale i ten jeden den navíc byl dobrý.

• *Jaké tam bylo počasí?*

J: Když jsme odjížděli, bylo tady na konci srpna ještě trochu teplo. V Soulu bylo přes 30 stupňů Celsia.

G: První tři dny tam byla velká vlhkost, vedro.

• *Gustavo, vy jste z Brazílie. Tam je taky vlhko, ne?*

G: Trošku ano. Ale záleží kdy a taky kde. V zimě ne, v létě ano. V pralese samozřejmě ano, na severovýchodě je vlhkosti méně. Já jsem ale v Evropě dvanáct let, takže jsem se už aklimatizoval, spíš si musím zvykat, když jedu domů (*smích*).

Yonah Junior G. Acosta (zleva), Gustavo Q. Quintans, Jan Fousek, Martha I. Fernandez. Foto Jan Fousek

• *Proč jste se vůbec rozhodli jet do Soulu?*

J: Poprvé, když jsem viděl katalog Mezinárodní soutěže v Soulu, říkal jsem si, to je pro mě nedosažitelné. Jednak kvůli vysoké úrovni tanečnicků z celého světa a v neposlední řadě i kvůli finančním nárokům. Pak mně mé fanyanky Iva a Denisa Šmídovy řekly, že mi pomohou sehnat peníze. Nakonec se nám podařilo sehnat dostatečný obnos peněz, takže jsem se této soutěže mohl zúčastnit. První kolo probíhalo formou natočení DVD se dvěma variacemi v podmínkách, jaké soutěž určovala – tedy v bílém trikotu a natočeno bez přetržky. Pak jsem dostal pozvání do druhého kola soutěže, které se konalo už v Soulu. Z dvě stě padesáti účastníků jsem ve své kategorii postoupil mezi šestnáct nejlepších, což považuji za svůj velký úspěch.

sezony vrátil sólista baletu Jan Fousek

• *Gustavo, jak jste to v Soulu prožíval vy?*

G: Bylo to pro mě docela náročné. Atmosféra soutěže byla, jak jinak, napjatá. Báľ jsem se. Víím, že Honza je zkušený tanečník, ale přeci. Nakonec zvládl všechno dobře. Byl jsem spokojený.

• *Jak se choval, neměl nějaké „záchvaty“ nervozity, které by se daly při takovém vypětí pocho-pít?*

G: Choval se klidně, i když nervózní byl. Když všichni kolem vás tančí, dělají skoky a piruety, zkuste zůstat chladný.

J: To je pro mě to nejhorší. V představení, když se něco nepovede, máte možnost v průběhu večera to zachránit. Tady máte pouhou minutu, ve které musíte ukázat, co umíte a na co nejvyšší úrovni. Navíc všichni lidi kolem vás jsou v úplně stejné pozici. Ten chaos mi nedělá dobře. Vždycky si říkám, že je to moje poslední soutěž, ale pak zase začnu přemýšlet nad další. Klady, které ze soutěže získáte, tohle totiž převýší. Vidíte tam, co se děje ve světě, jak se pracuje jinde a jakým směrem se taneční umění ubírá. Získáte hodně zkušeností, které se nedají ničím nahradit, a když se podíváte zpětně, za ty nervy to stojí.

G: Byli tam například tanečníci z Kuby, z USA, z Číny, každý má něco svého, protože se jedná o rozdílné kultury a to je velice inspirativní a zajímavé.

• *Jak jste se vůbec vy dva, kolegové tanečníci, spojili do dvojice tanečník-pedagog?*

J: Gustavo zkoušel s některými kolegy v divadle, kteří se tady v Brně účastnili mezinárodní soutěže. S Akari Manabe, která před třemi lety zvítězila, nebo s Nelkou Lazović. Jeho výsledky byly velmi slušné, a tak mě ta práce zajímala. Gustavo má vystudovanou anglickou školu, což je jiný styl, než máme tady v divadle. Spolupracovat jsme začali před časem na soutěži do Vídně a nyní jsme na tuto spolupráci navázali.

• *Dá se laikovi vysvětlit, jaký je rozdíl mezi anglickou školou a ruskou, která je u nás?*

G: Klasický balet má stejné základy všude. Jiné jsou priority a důrazy. Anglická škola je novější než ruská, je ovlivněna předrevolučním Ruskem a částečně Itálií. Vznikla pro Angličany. Když začali tancovat ve dvacátých letech dvacátého století, neměli tak velká jeviště jako v Rusku. Nemohli dělat tak velké rozmáchlé

pohyby jako jejich ruští kolegové. Začali používat detailněji tělo, hlavu, ruce, dynamika nabyla na důležitosti.

• *Vyzkoušel jste tento styl?*

J: Ze začátku to byl docela problém, protože když je člověk zvyklý na určitý styl, určité manýry, těžko se jich zbavuje. Učil jsem se jinak držet záda, ruce. V případě anglické školy platí – míň je víc. Ubere oproti ruské škole na kvantitě, ale soustředí se na kvalitu, takže v konečné fázi pohyb působí kvalitněji a objemněji.

G: Tanečník nemusí točit pět piruet za každou cenu, tři stačí, ale musí být provedeny čistě a elegantně.

• *V Soulu jste musel předvést dvě variace, které jste už v prvním kole zaslal na DVD, dále ještě jednu variaci a modernu. Kdo s vámi připravoval tu modernu?*

J: Markéta Habalová, členka našeho souboru. Gustavo mě připravoval na klasiku, ona na modernu. Oběma jsem vděčný, že mi věnovali čas.

G: Porota byla z moderny úplně nadšena. Předseda poroty Wayne Eagling (šéf English National Ballet) řekl, že Honza vypadá výborně a že má talent. Ředitelka kubánské konzervatoře Martha Iris Fernandez považovala celé naše vystoupení za výborné a Markétinu modernu za nejlepší. A Doris Laine-Almi, hlavní organizátorka Mezinárodní baletní soutěže v Helsinkách a členka poroty v Soulu, Honzu pozvala na tuto helsinskou soutěž, která se bude konat v roce 2009. -ota- ■

GUSTAVO BESERRA QUINTANS

narodil se v Campina Grande v Brazílii. Od roku 2003 je v NDB. Předtím 2000–2002 byl v angažmá v dublinském Ballet Ireland. Vystudoval The Urdang Academy of Ballet and Performing Arts v Covent Carden a The Royal Ballet School – obě v Londýně.

Tituly a diplomy – Diplomat Royal Ballet School (Teacher's Course), Advanced Royal Academy of Dancing, Diplomat Cecchetti, Associate of the Imperial Society of Teacher of Dancing, Full Registered Teacher of The Royal Academy of Dancing.

Balet NDB

Zora Šemberová.

Zleva: Zora Šemberová, Karel Littera dramaturg Baletu NDB,
Lenka Dřimalová umělecký šéf Baletu NDB.

Zora Šemberová se před představením sešla
se Zdeňkem Prokešem.

Zora Šemberová (13. 3. 1913) na návštěvě v Brně

Významná česká tanečnice Zora Šemberová přijela v říjnu na krátkou návštěvu z Austrálie do České republiky. Setkala se s manželkou prezidenta republiky Lívií Klausovou, převzala ocenění Významná žena ve světě za rok 2007, které uděluje Mezinárodní koordináční výbor zahraničních Čechů ve spolupráci se senátní komisí pro krajany žijící v zahraničí, a krátce se stavila v Brně. Balet NDB jí věnoval představení Edith, vrabčák z předměstí. O několik dní později navštívila Státní operu Praha, kde hostoval brněnský balet s Romeem a Julií.

Zora Šemberová. Fota -ota-

Česká balerína, choreografka a pedagožka, v letech 1922–1928, 1932–1941 členka Národního divadla v Brně. Narodila se ve Vyškově v učitelské rodině, která ji podporovala v její zálibě pro taneční umění. Již v devíti letech se začala učit u předního brněnského tanečníka a choreografa Jaroslava Hladíka, a pak studovala v Paříži u Olgy Preobraženské, ve Vídni se zdokonalovala v novodobém tanci u Rosalie Chladek. V Národním divadle v Brně působila nejprve jako elévka (1922–1928) a poté jako sólová tanečnice za vedení I. V. Psoty. Na brněnském jevišti vytvořila četné role ve světových i českých baletních inscenacích, nejvýznamnějšími jsou Mariken z Nimegue v opeře B. Martinů Hry o Marii, a zejména Julie v prvním světovém provedení baletu Romeo a Julie S. Prokofjeva v roce 1938.

Z doby působení v pražském ND to je především legendární Viktorka ve stejnojmenném baletu Zbyňka Vostřáka. Zora Šemberová byla mnohostrannou tanečnicí, patřila k nejvýraznějším osobnostem českého tanečního umění. Výsostný dramatický talent dával jejím rolím hloubku prožitku a silný emocionální náboj. Vytvořila na třicet jevištních postav. Její choreografie mimo baletní jeviště našly uplatnění také v operách, činohrách i ve filmu. Významná byla její pedagogická činnost na pražské konzervatoři, kde vychovala a ovlivnila řadu osobností tanečního světa – Pavla Šmoka, Jiřího Kyliána, Ladislava Fialku nebo Vlastimila Harapese.

Po odchodu do emigrace se usadila natrvalo v Austrálii, kde učila na Flanders University v Adelaide (čestný doktorát 1979). V Čechách jí byl udělen titul zasloužilá umělkyně (1968), Cena Thálie za celoživotní mistrovství (1999). Pro brněnské baletní umění zůstává legendou a nezapomenutelnou první Julií v Prokofjevově baletu Romeo a Julie.

Archiv Baletu NDB ■

Balet NDB

Zora Šemberová – 40. léta.

Zora Šemberová – 70. léta.

První Prokofjevova Julie Zora

Narodila jsem se ve Vyškově. Bylo mi šest let, když jsem byla v divadle a tam na jevišti tančili. Tak mě to uhranulo, že jsem si říkala, to chcu dělat...

Měla jsem výborné rodiče, kteří říkali, nejdůležitější je kvalitní kantor. V sedmnácti letech jsem odjela do Paříže studovat u Olgy Preobraženské. Pak do Vídně, kde jsem se zdokonalovala v novodobém tanci u Rosalie Chladek. Tu jsem měla moc ráda, byla vynikající...

V roce 1938 mě Ivo Váňa Psota obsadil do role Julie. Ve světové premiéře jsme tady v Brně chystali Romea a Julii Sergeje Prokofjeva. Tehdejší divadelníkům připadala Prokofjevova hudba málo stravitelná, byla jiná, než na jakou byli zvyklí. I. V. Psota se rozhodl balet uvést. Když jsem se s hudbou seznámila, šla jsem za ním, kromě choreografie tančil Romea, a řekla mu, že Julii bych ráda tančila jinak, než je zvykem. Prokofjevova hudba podle mě vyžadovala něco jiného. Zarazil se a pak řekl – dobře. Sóla zkoušej sama, dueta budeme dělat spolu. Moc jsem si cenila jeho rozhodnutí. Málokerý choreograf by na to přistoupil. A tak jsem Julii netančila na špičkách.

Víte, nenáviděla jsem ty taneční grimasy. V postavách

jsem hledala výraz, duši, člověka. Nikdy jsem neměla nohy u uší (*úsměv*). Důležité pro mě bylo vnitřní citění, prožitek. Proto na otázku, kterou roli jsem měla nejraději, říkám, všechny. I ty malé. Každá v sobě totiž nese něco lidského. A diváci poznají, když necítíte s postavou. Moc ráda vzpomínám na Viktorku (*stejnomený balet Zbyňka Vostřáka pro pražské ND, choreografie Saša Machov, 1950*). Nechtěla jsem jen tak tančit po povrchu. Zašla jsem za jedním lékařem psychiatrem, aby mi poradil. Viktorka byla schizofrenička a já jsem potřebovala vědět, jak se mám v tom kterém okamžiku a stadiu chovat a tvářit. Přijal mě s nedůvěrou, pan doktor. Co chcete? Nakonec mě odvedl do své pracovny. Otevřely se jedny dveře, zavřely, druhé, zavřely... Padl na mě strach. Vždyť si mě tady může nechat. Nenechal (*úsměv*). Povídalí jsme spolu, ale viděla jsem, že mi pořád nevěří. Pozvala jsem jej na premiéru. Byl už dost nemocný, ale přišel. Po premiéře mi poslal lístek – chcete-li se mnou mluvit, jsem tam a tam. Všeho jsem nechala a utíkala za ním. Neodvažovala jsem se jej na nic ptát, jen jsem na něm visela očima. „Nikdy jsem nevěřil, že to budete dělat tak opravdově a tak krásně,“ řekl tehdy. To byla největší poklona, jakou jsem kdy dostala.

Zora Šemberová – 2007. Foto -ota-

Zora Šemberová – Sylfidy.

Šemberová vzpomíná...

Jednou jsem na představení Viktorky vzala svou dcerku Pamelu. Byla ještě dítě. Když balet skončil, letěla k rampě a volala maminečko, maminko... Netušila jsem, že bude mít takovou reakci.

...Život šel dál. Emigrovala jsem do Austrálie, kde žiju dodnes. Bylo mi pětapadesát, odjela jsem s dcerou a neuměla jsem než yes a no. Pak jsem si řekla, že potřebuji změnu, a odjela do Paříže studovat pantomimu. To mi bylo šedesát. Pantomima je krásná, hodně bohatá a těžká. Úplně jiná než tanec...

...Měla jsem ráda život. Teď jsem si říkala, musím sem (ČR) přijet. Asi je to naposledy. Je mi 94 let. A Brno jsem si nemohla nechat ujít. Tady jsem začínala, to i kdybych měla přilézt po čtyřech... Život je fajn.

-ota- Fota archiv NDB, pokud není uvedeno jinak ■

ZORA ŠEMBEROVÁ

byla ve své době velmi moderní. Její taneční projev se značně lišil od běžných pravidel. V Praze spoluzaložila taneční konzervatoř. Patří k nejvýraznějším osobnostem českého tanečního umění.

Zora Šemberová v roli Julie – 1938.

Blahopřejeme...

Významné životní jubileum oslaví 1. 11. Olga Haasová, česká zpěvoherní herečka, členka dnešního Národního divadla v Brně v letech 1960–1962 a 1963–1991.

Narodila se v Brně v hudební rodině, její otec byl významný hudební skladatel Pavel Haas, který zemřel v roce 1944 v Osvětimi, strýc byl významný český divadelní a filmový herec Hugo Haas. Učila se hrát na klavír a později studovala soukromě zpěv u operní pěvkyně Marie Fialové. Olga

Haasová se přihlásila k přijímacím zkouškám na brněnskou konzervatoř, kde studovala ve třídě operní pěvkyně Marie Řezníčkové a po absolvování pěveckého oboru pokračovala ve studiu ve hře na klavír u prof. Jaroslava Posadovského. Věnovala se výuce hry na klavír a po úspěšně vykonaném konkurzu byla přijata do brněnského zpěvoherního souboru. Pak působila v činoherním divadle v Klatovech a během jedné sezony vytvořila řadu rolí, jako byla např. Kristina v Čapkově Věci Makropulos nebo Katka v Půlnoční mši slovenského dramatika Petra Karvaše. Poté se vrátila do Brna a jako host účinkovala ve Večerním Brně a tehdejší Divadle bratří Mrštíků. Od roku 1963 byla opět angažována do souboru brněnské zpěvohry, kde působila až do svého odchodu do důchodu. Vytvořila zde četné operetní a muzikálové role českého i světového repertoáru. V prvním období ztvárnila s úspěchem dvojroli Kateřiny – Lilly v inscenaci Porterovy hry Kiss me Kate, paní Molloyovou v muzikálu Hello, Dolly M. Stewarta a zejména výraznou roli děvečky Alfonzy v muzikálu Muž z kraje La Mancha D. Wassermanna a M. Leigha. V interpretaci této náročné role se projevil její pěvecký a herecký talent a smysl pro charakteristiku a vývoj postavy. Uplatnila se také jako Corrina v Hervého Mam'zelle Nitouche, Královna ve Straussově operetě Královnin krajkový šátek, Wanda Kwasinska v Nedbalově Polské krvi nebo Lilly Vandere ve Frimlově Světlušce.

V dalším období své umělecké dráhy vynikla jako vdova Mastílková v Tylově Fidlovačce, kde prokázala svůj komediální talent, dále jako teta Ellen v muzikálu Oklahoma O. Hammersteina, A. Rodgerse a zejména jako skvělá Fräulein Schneiderová v Kabaretu J. Kanderera, J. Masteroffa a F. Ebba.

Ve všech rolích, které byly Olze Haasové svěřeny, se projevila vysoká hudební inteligence, výborný pěvecký, pohybový a herecký projev, šarm, noblesa a komediálnost. Vzpomeňme ještě její kořenářku Hátu z Millöckerova Začarovaného zámku, hraběnkou Palmaticu Nowalskou ze Žebravého studenta téhož autora a nezapomenutelnou paní Higginsovou v My Fair Lady A. J. Lerner a F. Loeweho. Z posledních rolí Olgy Haasové byla Hraběnka Hardeggová v Lehárově Zemi úsměvů, ve které se rozloučila s brněnskými diváky.

Před lety...

Před 115 lety, 5. 11. 1892, se v Praze narodil Ota /Otakar/ Zítek, český operní režisér, skladatel, dirigent, divadelní ředitel, hudební spisovatel a pedagog Národního divadla v Brně v letech 1921–1931 a 1945–1946 a ředitel Národního a Státního divadla v Brně v letech 1946–1949.

Po maturitě na pražském akademickém gymnáziu studoval na vídeňské Vysoké hudební škole teorii a skladbu. Ve skladbě se zdokonalil u Vítězslava Nováka. Od roku 1921 se stal operním režisérem v brněnském Národním divadle, kde působil i po roce 1945. V letech 1921–1931 nastudoval na brněnské scéně 100 inscenací nejrůznějšího stylu.

Uvedl všechny Smetanovy opery kromě Violy, scénické provedení Dvořákova oratoria Svatá Ludmila, postupně inscenoval všechny tři díly Fibichovy a Vrchlického Hippodamie, uváděl také soudobá operní díla, např. Pomstu Catullova brněnského skladatele Osvalda Chlubny, Kdo je na světě nejmocnější Bohuslava Martinů a opakovaně se vrátil k operám Vítězslava Nováka, Bohuslava Martinů a Josefa Bohuslava Foerstra. Zvláště inscenoval společně s dirigentem Františkem Neumannem za Janáčkovy života skladatelovy opery a vytvořil základ k janáčkovskému interpretačnímu stylu.

Ota Zítek jako první inscenoval všech pět jevištně náročných Janáčkových oper za skladatelova života, své režijní postupy s Janáčkem konzultoval a skladatel mu za ně v dopisech děkoval. Byly to tyto inscenace: Příhody lišky Bystroušky /1924/, Šárka /1925/, Výlet pana

Broučka do Měsíce /1926/, Věc Makropulos /1926/ a Z mrtvého domu /1930/. V roce 1924 nově nastudoval Její pastorkyni a Káťu Kabanovou, které připravil i s operou Příhody lišky Bystroušky k oslavám sedmdesátých narozenin skladatele. Inscenoval také světovou klasickou tvorbu, např. operní díla W. A. Mozarta, L. van Beethovena až po díla italské veristické opery. Poprvé uvedl např. v Brně Nicolaiovu Veselé ženy windsorské, operní dílo P. I. Čajkovského, M. P. Musorgského, N. Rimského-Korsakova, I. Borodina nebo Gotovacovu Moranu. Ujal se také jako režisér a choreografický poradce brněnských baletních inscenací, jako byly Třírohý klobouk M. de Fally, balety B. Martinů i Dvořákovy Slovanské tance. Od roku 1929 zastával funkci ředitele Národního divadla v Brně, kde prokázal svoje umělecké a organizační schopnosti. Přivedl do Brna dva přední představitelé České avantgardy – činoherní režiséry Jindřicha Honzla a E. F. Buriana, kterého pověřil řízením Studia Národního divadla v Brně a do činoherního souboru angažoval mladé, moderně orientované herce.

V roce 1931 odešel do Plzně. Za okupace byl zatčen a vězněn v Buchenwaldu. Po jejím skončení se opět vrátil do Brna jako ředitel a režisér. Pro slavnostní zahájení provozu v divadle Na hradbách dne 5. října 1945 nastudoval Janáčkovu Její pastorkyňu. Na brněnské scéně uváděl zejména českou operní klasiku, byl prvním režisérem Smetanovy Libuše v Brně po druhé světové válce, uvedl také Rusalku a Jakobína A. Dvořáka a zejména se věnoval dílu L. Janáčka. Jeho zásluhou byla inscenována československá premiéra opery Veronika R. Kubelíka, opera B. Brittena Peter Grimes, balet K. Horkého Slunečnice a opera O. Chlubny Freje pána z Heslova. Činohra uvedla Jana Husa J. K. Tyla v režii a úpravě J. Honzla, premiéru Černého milence V. Renče a Muže v pozadí B. Polácha. Ze světové tvorby to byla Lorcová Krvavá svatba, Werfelův Jakobowski a plukovník, Sofoklova Antígona a další.

V roce 1948 pro určité nesrovnalosti musel svoje ředitelské místo opustit a pak působil pohostinsky na různých operních scénách.

Ota Zítek byl jako režisér i ředitel velmi kritický a důsledný ke všem svým spolupracovníkům. Vyžadoval vysokou profesionalitu, oceňoval a vážil si umělců, kteří na jevišti podávali mimořádné výkony a mnohdy záskokem zachraňovali představení. Ota Zítek se věnoval také skladbě a hudebně-publicistické činnosti. Zasáhl do vývoje české opery a přiklonil se již v roce 1934 k nové formě zpívaného baletu, kdy dokončil operu-balet Milá sedmi loupežníků. Zkomponoval operu Vznesená srdce, Pád Petra Králence přepracoval

pod názvem Dvě lásky, která byla poprvé provedena v Brně, a taneční hru Balet o růži. Kromě četných článků a kritik o soudobé hudbě a L. Janáčkovu napsal knihy Nová zpěvohra, K dramaturgii a režii hudebního dramatu, Smetanova Čertova stěna z hlediska dramaturgického a další. Významná je také Zítkova pedagogická činnost. K jeho absolventům na JAMU patří slovenský operní režisér Branislav Kriška a dlouholetý režisér brněnského operního souboru Václav Věžník. Ota Zítek patřil k největším znalcům opery u nás a byl také zakladatelem české operní režie.

Zemřel tragicky 28. 4. 1955 v Bratislavě.

Před 55 lety, 9. 11. 1952, v Praze zemřel Antonín Fencel, divadelní režisér, autor veseloher, frašek a veršovaných dramát, jevištních dramatizací prozaických děl, člen a ředitel Národního divadla v Brně v letech 1913–1915.

Narodil se 28. 12. 1881 v Praze-Nuslích a v první polovině 20. století patřil k nejvšestrannějším českým divadelníkům. Roku 1906 působil v divadelní společnosti V. J. Suka, později byl angažován jako herec a režisér u Východočeské divadelní společnosti, pak působil ve Švandově divadle na Smíchově, nejprve jako režisér, později též jako ředitel.

Z Prahy odešel do Brna, kde v tehdejší Národním divadle zastával funkci ředitele a působil rovněž jako režisér. Po návratu do Prahy působil ve Švandově divadle v Karlíně a na dalších scénách.

S brněnským divadelním životem se setkal mnohem dříve, v letech před první světovou válkou. Stal se ředitelem Národního divadla v Brně a kromě jiných titulů nastudoval jako režisér Jiráskovo drama Jan Žižka, Capusovu Zámeckou paní, Shakespearovu komedii Zkrocení zlé ženy, s Eduardem Vojanem se režijně podílel na inscenaci Schillerova Valdštejna. Jeho zásluhou bylo, že se brněnské divadlo vyrovnávalo s těžkými podmínkami v prvním roce světové války.

Uplatnil se také jako filmový herec, režisér a podnikatel. Nejprve točil filmy pro Lucernafilm, později založil vlastní společnost Pragafilm. Velkého úspěchu dosáhl jako spoluautor libreta k operetě Jára Beneše U svatého Antoníčka, která byla i zfilmována.

Připravila Eva Šlapanská. Fota archiv NDB ■

Program NDB – listopad 2007

Janáčkovovo divadlo

1. čt 19.00–22.15	Wolfgang Amadeus Mozart DON GIOVANNI opera	
2. pá 20.00	HARLEM GOSPEL CHOIR	
4. ne 19.00–21.50	Giuseppe Verdi NABUCCO opera	 SKUPINA ČEZ Partner představení
5. po 10.30–12.30	Bogdan Pawlowski / Witold Borkowski SNĚHURKA A SEDM TRPASLÍKŮ baletní pohádka	
6. út 17.00	KONCERT SKUPINY KRYŠTOF	
6. út 20.00	KONCERT SKUPINY KRYŠTOF	
7. st 19.00–21.25	Adolphe Charles Adam / Vasilij Medveděv KORZÁR romantický balet	sk. R
8. čt 19.00–21.20	Giuseppe Verdi RIGOLETTO opera	
9. pá 19.00	Antonín Dvořák STABAT MATER slavnostní koncert	VYPRODÁNO
10. so 18.00	Modest Petrovič Musorgskij BORIS GODUNOV opera	
11. ne 18.00	Antonín Dvořák STABAT MATER slavnostní koncert	
12. po 19.00–21.50	Giuseppe Verdi NABUCCO opera	 SKUPINA ČEZ Partner představení
13. út 19.00–21.50	Johann Strauss CIKÁNSKÝ BARON klasická opereta	
18. ne 17.00	Modest Petrovič Musorgskij BORIS GODUNOV opera	sk. C/1, C/2
21. st 19.00–22.00	Bedřich Smetana PRODANÁ NEVĚSTA opera	Cena diváka 2006
22. čt 17.00–19.20	Giuseppe Verdi RIGOLETTO opera	sk. KO
23. pá 19.00–21.45	Petr Iljič Čajkovskij / Robert Strajner LABUTÍ JEZERO romantický balet	Cena diváka 2002
24. so 17.00–20.00	Georges Bizet CARMEN opera	sk. F/1, F/2
27. út 19.00	Modest Petrovič Musorgskij BORIS GODUNOV opera	
29. čt 16.00	Vánoční koncert Orchestru Václava Hübše	50% sleva vstupenek pro abonenty (po předložení průkazky)

Mahenovo divadlo

1. čt 19.00–20.45	A. Piazzolla, C. Kraayenhof, Gotan Project, C. Gardel aj. / B. Roznos TANGO současné taneční divadlo	sk. B/2
2. pá 19.00–21.40	William Shakespeare VESELÉ PANIČKY WINDSORSKÉ komedie	
3. so 19.00–21.25	Friedrich Dürrenmatt NÁVŠTĚVA STARÉ DÁMY činohra	sk. PS/1
4. ne 17.00–19.30	Josef Kajetán Tyl STRAKONICKÝ DUDÁK národní báchorka	
6. út 19.00–21.15	Wolfgang Amadeus Mozart IDOMENEO opera	sk. S
8. čt 19.00–21.20	Molière ŠKOLA ŽEN komedie	Cena diváka 2005
9. pá 19.00–21.00	Federico García Lorca KRVAVÁ SVATBA činohra	
10. so 19.00–21.30	Petr Malásek / Libor Vaculík EDITH, VRABČÁK Z PŘEDMĚSTÍ taneční muzikál	sk. PS/2
12. po 19.00–21.30	Robert Thomas OSM ŽEN činohra	
13. út 18.00–20.20	Hugo von Hofmannsthal ŠKOLA MANŽELŮ aneb NEÚPLATNÝ komedie	sk. SP
14. st 19.00–21.20	Georges Feydeau TAKOVÁ ŽENSKÁ NA KRKU komedie	
15. čt 19.00–21.20	Agatha Christie PAST NA MYŠI detektivní hra	Cena diváka 2004
16. pá 19.00–21.30	Vítězslav Nezval MANON LESCAUT poetická hra	Cena diváka 2006
19. po 19.00–21.15	Wolfgang Amadeus Mozart IDOMENEO opera	sk. Dárek 2007/2
20. út 19.00–20.30	Sofoklés ANTIGONA tragédie	
21. st 19.00–21.20	Reginald Rose DVANÁCT ROZHŇEVANÝCH MUŽŮ soudní drama	
22. čt 19.00–21.30	Robert Thomas OSM ŽEN činohra	sk. Dárek 2007/1
23. pá 19.00–21.30	Vítězslav Nezval MANON LESCAUT poetická hra	Cena diváka 2006
24. so 18.00–20.30	Josef Kajetán Tyl STRAKONICKÝ DUDÁK národní báchorka	

Program NDB – listopad 2007

26. po 19.00–20.45	A. Piazzolla, C. Kraayenhof, Gotan Project, C. Gardel aj. / B. Roznos TANGO současné taneční divadlo	sk. BA
29. čt 19.00–21.20	Hugo von Hofmannsthal ŠKOLA MANŽELŮ aneb NEÚPLATNÝ komedie	
30. pá 19.00–21.25	Friedrich Dürrenmatt NÁVŠTĚVA STARÉ DÁMY činohra	

Soubor činohry NDB vystoupí 5. 11. v Bratislavě s tragédií Antigona a 11.11. v Ostravě s inscenací Dvanáct rozhněvaných mužů.

Malá scéna Mahenova divadla

3. so 15.00–16.00	Rostislav Pospíšil JAK SI SPOLU HRÁLI pohádková féerie pro děti od 3 do 8 let
8. čt 17.00	125 let Mahenova divadla – od Edisona do 21. století Historii, současnost i budoucnost světově unikátní divadelní budovy představí Z. Plachý, M. Dohnal, M. Weimann a jejich hosté
10. so 15.00–16.00	Václav Renč PERNÍKOVÁ CHALOUPKA pohádka pro děti od 3 let
24. so 15.00–16.00	Josef Kainar ZLATOVLÁSKA pohádka pro děti od 3 let

Divadlo Reduta

1. čt 19.00–21.00	Jean-Claude Carrière TERASA komedie	VYPRODÁNO
5. po 19.00–20.20	Divadlo ABC: Isabelle Doré CÉSAR A DRANA Hraje L. Skořepová	
6. út 19.00–21.45	Martin McDonagh OSIŘELÝ ZÁPAD drsná komedie	
7. st 19.00–21.10	Joe Orton JAK SE BAVIL PAN SLOANE černá komedie	
8. čt 19.00–20.10	David Drábek ŠVÉDSKÝ STŮL komedie	
10. so 17.00–18.00	Karel Jaromír Erben DLOUHÝ, ŠIROKÝ A BYSTROZRÁKÝ pohádka pro děti	
15. čt 19.00–21.40	Wolfgang Amadeus Mozart KOUZELNÁ FLÉTNA singspiel	sk. B/1
18. ne 19.00–20.40	Divadlo Ungelt: Jeffrey Hatcher PICASSO Hrají: V. Cibulková, M. Kňážko	
19. po 19.00–20.20	Ludvík Kundera HRA O JANÁČKOVI činohra	
21. st 19.00–20.30	Lars Norén DĚMONI koktejl silných emocí	Pro diváky starší 15 let

22. čt 19.00	Divadlo Semafor: Vladimír Franz / Jiří Suchý POKUŠENÍ SVATÉHO ANTONÍNA Hrají: J. Suchý, J. Molavcová	
23. pá 19.00–21.10	Joe Orton JAK SE BAVIL PAN SLOANE černá komedie	sk. Reduta
24. so 19.00–20.10	David Drábek ŠVÉDSKÝ STŮL komedie	sk. PS/1
25. ne 15.00–16.00	Karel Jaromír Erben DLOUHÝ, ŠIROKÝ A BYSTROZRÁKÝ pohádka pro děti	
25. ne 19.00	Benefiční koncert Návrat Ernsta Brnu (Mozartův sál) Pořadatelem je Židovská obec Brno	
28. st 19.00	Divadlo Komedie: Thomas Bernhard STAŘÍ MISTŘI Hrají: K. Roden a M. Roden	
30. pá 19.00	420 PEOPLE Taneční představení Tančí: N. Novotná, V. Kuneš + 3 sólisté ND Praha	

Soubor baletu NDB vystoupí 12. 11. ve Zlíně s inscenací Balady.

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA!

Prosíme vás, respektujte začátek představení. Po něm již nikdo nebude vpuštěn do hlediště.

PŘEDPRODEJ VSTUPENEK V HOTOVOSTI A NA PLATEBNÍ KARTY:

- Vstupenky lze, není-li určeno jinak, zakoupit měsíc před představením
- v administrativní budově NDB, Dvořákova 11, tel.: 542 158 183–4,
v pracovní dny od 8.00 do 17.30 hodin, v sobotu od 9.00 do 12.00 hodin
 - v Redutě, Želný trh 4, tel.: 542 424 560, v pracovní dny od 10.00 do 14.00 hodin.

JEN V HOTOVOSTI: hodinu před představením v pokladnách divadel

a v Infocentru: Dům pánů z Lipé, nám. Svobody, tel. 532 292 222, v pracovní dny od 8.00 do 20.00,
o víkendu od 9.00 do 18.00 hodin

Program NDB – prosinec 2007

Janáčkovovo divadlo

1. so 18.00–20.10	Petr Iljič Čajkovskij / Vasilij Medveděv LOUSKÁČEK balet – féerie	Cena diváka 2004
4. út 19.00–21.10	Petr Iljič Čajkovskij / Vasilij Medveděv LOUSKÁČEK balet – féerie	Cena diváka 2004
7. pá 19.00	Gioacchino Rossini LAZEBNÍK SEVILLSKÝ komická opera	sk. JD premiéra PREMIÉRA
8. so 19.00	Gioacchino Rossini LAZEBNÍK SEVILLSKÝ komická opera	sk. E/1, E/2
10. po 19.00–21.50	Johann Strauss CIKÁNSKÝ BARON klasická opereta	VYPRODÁNO
11. út 19.00–21.00	Aram Chačaturjan / Jiří Kyselák SPARTAKUS balet	sk. S
12. st 19.00	Gioacchino Rossini LAZEBNÍK SEVILLSKÝ komická opera	
13. čt 19.30	KONCERT FILHARMONIE BRNO	Předprodej vstupenek: FB, Besední ul.
14. pá 19.30	KONCERT FILHARMONIE BRNO	Předprodej vstupenek: FB, Besední ul.
15. so 19.00–22.00	Bedřich Smetana PRODANÁ NEVĚSTA opera	sk. PS/1, PS/2 Cena diváka 2006
16. ne 17.00–19.30	Giacomo Puccini LA BOHÉME opera	sk. RP/1, RP/2
17. po 19.00–21.00	Aram Chačaturjan / Jiří Kyselák SPARTAKUS balet	sk. A/1, A/2
18. út 18.00	Klub přátel opery a baletu VELKÝ VÁNOČNÍ VEČER	Pro všechny diváky i nečleny KPOB zdarma Vstup bez vstupenky
19. st 19.00–22.15	Wolfgang Amadeus Mozart DON GIOVANNI opera	
20. čt 18.00–20.45	Petr Iljič Čajkovskij / Robert Strajner LABUTÍ JEZERO romantický balet	Cena diváka 2002
21. pá 19.00–21.50	Johann Strauss CIKÁNSKÝ BARON klasická opereta	
22. so 17.00–19.50	Giuseppe Verdi NABUCCO opera	
		
	SKUPINA ČEZ Partner představení	
26. st 18.00	Gioacchino Rossini LAZEBNÍK SEVILLSKÝ komická opera	
27. čt 17.00–20.00	Bedřich Smetana PRODANÁ NEVĚSTA opera	Cena diváka 2006
28. pá 18.00–20.10	Petr Iljič Čajkovskij / Vasilij Medveděv LOUSKÁČEK balet – féerie	Cena diváka 2004

29. so 18.00–20.30	Giacomo Puccini LA BOHÉME opera	NAPOSLEDY
30. ne 19.00–21.20	Giuseppe Verdi RIGOLETTO opera	
31. po 17.00–19.50	Johann Strauss CIKÁNSKÝ BARON klasická opereta	
31. po 20.30–02.00	SILVESTR V OPEŘE 2007–2008 V rytmu operetních melodií, bohatý raut, ohňostroji	

Mahenovo divadlo

1. so 19.00–21.20	Agatha Christie PAST NA MYŠI detektivní hra	Cena diváka 2004
3. po 18.00–20.00	Federico García Lorca KRVAVÁ SVATBA činohra	
4. út 19.00–21.40	William Shakespeare VESELÉ PANICKY WINDSORSKÉ komedie	
5. st 19.00–21.30	Vítězslav Nezval MANON LESCAUT poetická hra	Cena diváka 2006
6. čt 19.00–21.25	Friedrich Dürrenmatt NÁVŠTĚVA STARÉ DÁMY činohra	sk. B/1
7. pá 19.00–21.30	Robert Thomas OSM ŽEN činohra	
8. so 19.00–21.30	Josef Kajetán Tyl STRAKONICKÝ DUDÁK národní báchorka	
11. út 19.00–20.30	Sofoklés ANTIGONA tragédie	
12. st 19.00–21.20	Molière ŠKOLA ŽEN komedie	Cena diváka 2005
13. čt 19.00–21.20	Hugo von Hofmannsthal ŠKOLA MANŽELŮ aneb NEÚPLATNÝ komedie	
14. pá 19.00	Jules Verne TAJEMSTVÍ PRALESA aneb 800 MIL PO AMAZONCE dobrodružný příběh	PREMIÉRA sk. MD premiéra
15. so 19.00	Jules Verne TAJEMSTVÍ PRALESA aneb 800 MIL PO AMAZONCE dobrodružný příběh	sk. D
17. po 19.00	Jules Verne TAJEMSTVÍ PRALESA aneb 800 MIL PO AMAZONCE dobrodružný příběh	sk. ČP
18. út 17.00–19.20	Reginald Rose DVANÁCT ROZHŇEVANÝCH MUŽŮ soudní drama	sk. KO
19. st 19.00–21.30	Robert Thomas OSM ŽEN činohra	sk. Dárek 2007/2
21. pá 10.00–11.30	Hans Christian Andersen SNĚHOVÁ KRÁLOVNA ledová pohádka	VYPRODÁNO
22. so 17.00–19.30	Josef Kajetán Tyl STRAKONICKÝ DUDÁK národní báchorka	

Program NDB – prosinec 2007

25. út 18.00–20.30	Vítězslav Nezval MANON LESCAUT poetická hra	Cena diváka 2006
26. st 18.00	Jules Verne TAJEMSTVÍ PRALESA aneb 800 MIL PO AMAZONCE dobrodružný příběh	
28. pá 18.00–19.30	Hans Christian Andersen SNĚHOVÁ KRÁLOVNA ledová pohádka	
29. so 18.00–20.20	Hugo von Hofmannsthal ŠKOLA MANŽELŮ aneb NEÚPLATNÝ komedie	
30. ne 18.00–20.20	Georges Feydeau TAKOVÁ ŽENSKÁ NA KRKU komedie	
31. po 18.00–20.30	Robert Thomas OSM ŽEN činohra	

Malá scéna Mahenova divadla

1. so 15.00–16.00	Václav Renč PERNÍKOVÁ CHALOUPKA pohádka	pro děti od 3 let
8. so 15.00–16.00	Josef Kainar ZLATOVLÁSKA pohádka	pro děti od 3 let
26. st 14.00–15.00	Josef Kainar ZLATOVLÁSKA pohádka	pro děti od 3 let
28. pá 14.00–15.00	Václav Renč PERNÍKOVÁ CHALOUPKA pohádka	pro děti od 3 let
29. so 15.00–16.00	Josef Kainar ZLATOVLÁSKA pohádka	pro děti od 3 let
30. ne 15.00–16.00	Rostislav Pospíšil JAK SI SPOLU HRÁLI pohádková féerie	pro děti od 3 do 8 let

Divadlo Reduta

1. so 19.00–20.10	David Drábek ŠVÉDSKÝ STŮL komedie	sk. PS/2
2. ne 19.00–21.45	Martin McDonagh OSIŘELÝ ZÁPAD drsná komedie	
3. po 19.00–21.30	Divadlo Ungelt: Richard Alfieri ŠEST TANEČNÍCH HODIN V ŠESTI TÝDNECH	Hrají: Ch. Poullain, O. Kaiser
5. st 19.00–20.30	Lars Norén DÉMONI koktejl silných emocí	Pro diváky starší 15 let
8. so 19.00–21.15	Arnold Schönberg / Fryderyk Chopin / Libor Vaculík ÚPLNÉ ZATMĚNÍ tanečně-činoherní drama	Pro diváky starší 15 let
10. po 19.00–20.20	Ludvík Kundera HRA O JANÁČKOVI činohra	

13. čt 19.00–21.40	Wolfgang Amadeus Mozart KOUZELNÁ FLÉTNA singspiel	sk. B/2
14. pá 19.00–21.00	ZA OPERETOU KOLEM SVĚTA Zábavná výpravná féerie	
18. út 19.00–21.10	Joe Orton JAK SE BAVIL PAN SLOANE černá komedie	
19. st 19.00–21.15	Arnold Schönberg / Fryderyk Chopin / Libor Vaculík ÚPLNÉ ZATMĚNÍ tanečně-činoherní drama	sk. R Pro diváky starší 15 let
20. čt 19.00–21.00	Jean-Claude Carrière TERASA komedie	
27. čt 16.00–17.00	Karel Jaromír Erben DLOUHÝ, ŠIROKÝ A BYSTROZRÁKÝ pohádka pro děti	
31. po 20.00–02.00	SILVESTR V REDUTĚ Účinkují: BROLN s primášem F. Černým, lidový vypravěč Franta Uher z Lanžhota aj.	silvestrovská zábava s občerstvením

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA!

Prosíme vás, respektujte začátek představení. Po něm již nikdo nebude vpuštěn do hlediště.

PŘEDPRODEJ VSTUPENEK V HOTOVOSTI A NA PLATEBNÍ KARTY:

Vstupenky lze, není-li určeno jinak, zakoupit měsíc před představením

- v administrativní budově NDB, Dvořákova 11, tel.: 542 158 183–4,
v pracovní dny od 8.00 do 17.30 hodin, v sobotu od 9.00 do 12.00 hodin
- v Redutě, Zelný trh 4, tel.: 542 424 560, v pracovní dny od 10.00 do 14.00 hodin.

JEN V HOTOVOSTI: hodinu před představením v pokladnách divadel

a v Infocentru: Dům pánů z Lipé, nám. Svobody, tel. 532 292 222, v pracovní dny od 8.00 do 20.00,
o víkendu od 9.00 do 18.00 hodin

Velká Mikulášská nadílka v Národním divadle

V prostorách Mahenova divadla bude Mikuláš s rojem čertů a svými anděly nadělovat dětem!

Místo konání: Mahenovo divadlo

Termíny: 5. 12. v 16.00–18.00 hod.

Jakub Jan Ryba – Česká mše vánoční

Scénická podoba nejslavnější české vánoční mše v krásném prostředí Mahenova divadla ve společném vánočním dárku všech tří souborů národního divadla na jevišti ožijí jesličky, betlém, tři králové i jezulátko.

Místo konání: Mahenovo divadlo

Termíny: 2. 12. v 16.00 hod., 9. 12. v 16.00 hod., 16. 12. v 16.00 hod., 23. 12. v 10.30 hod.

Ke 100. výročí Míly Ledererové

Míla Ledererová, vlastním jménem Ludmila, se narodila 27. listopadu 1907 v Přerově v hudební rodině; její matka patřila, k prvním absolventkám pěveckého oddělení brněnské konzervatoře. Po absolutoriu gymnázia studovala dva roky na lékařské fakultě a během studia se učila soukromě zpívat u významného basisty Rudolfa Kaulfuse a Gabriely Horvátové, vynikající představitelky Kostelníčky v Janáčkově Její pastorkyni. Studovala i v zahraničí

u proslulé koloraturní pěvkyně Ady Sari. První vystoupení Míly Ledererové na operním jevišti je spojeno se jménem Leoše Janáčka. Bylo to v roce 1931, kdy se představila brněnskému opernímu publiku v roli Karolky v Její pastorkyni. Pak na tomto jevišti následovaly další postavy z českého a světového repertoáru. Již tehdy se projevil její mimořádný talent se skvělými hereckými dispozicemi, kultivovaným přednesem, intonační jistotou a snadným zvládnutím nejobtížnějších pasáží koloraturního zpěvu.

Při jednom z představení zaujala tehdejšího dirigenta pražského Osvobozeného divadla Karla Ančerla tak, že jí byla nabídnuta role Miami ve Voskovcově a Werichově hře Svět za mřížemi. Proslavila se zvláště brilantním koloraturním valčíkem Lásko má právo se smát, který pro ni komponoval Jaroslav Ježek. Míla Ledererová tehdy navázala krásné, křehké přátelství s Jaroslavem Ježkem, který za ní přijížděl později do Brna. Angažmá v Osvobozeném divadle, kde slavila velké úspěchy, bylo jedním ze šťastných uměleckých období Míly Ledererové. Chtěla se však věnovat opernímu zpěvu, proto po ročním působení v Osvobozeném divadle odchází do brněnského operního souboru, kde je nejprve stalým hostem a pak se v roce 1939 stává sólistkou. V tomto uměleckém svazku působila až do roku 1963.

Míla Ledererová přistupovala k nastudování každé role vždy velmi odpovědně. Byla vynikající koloraturní pěvkyní. V českých operách byla půvabnou Esmeraldou ve Smetanově Prodané nevěstě, Barčou ve Smetanově Hubičce, kterou zpívala na slavnostním koncertu na brněnském Stadionu těsně po osvobození 13. května 1945. Ve Dvořákových operách se zaskvěla jako Terinka v Jakobínu nebo nezapomenutelný Kuchtik v Rusalce. Byla Kristinkou v Janáčkově opeře Věk Makropulos, Čišníčkem, Zázračným dítětem a Žákem ve Výletech pana Broučka, Karolkou a pasáčkem Janem v Její pastorkyni a zpívala titulní roli v Příhodách lišky Bystroušky. O postavě Lišky Bystroušky Míla Ledererová poznamenává: „V roce 1948 jsme se účastnili s Janáčkovou operou Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro. Představení

Příhody lišky Bystroušky dirigoval tenkrát Bohumír Liška a režíroval Ota Zitek V pojetí této opery mohu vyzdvihnout brněnský přístup v hudebním ztvárnění tohoto díla, které se stalo už u nás tradicí a jehož přednosti jsem si srovnáním mohla ověřit. U nás cítíme Janáčka zpěvnějšího, poetičtějšího a citovějšího. Více vás dojmá a okouzluje.“

Uplatnila se i v širokém rejstříku děl Světového operního repertoáru. Zazářila jako Rosina v Rossinim Lazebníku sevillském, Scrpina v Pergolesiho Služce paní, Zuzanka v Mozartově Figarově svatbě, Královna noci v Kouzelné flétně téhož skladatele, Norina v Donizettiho Donu Pasqualovi. Nejen na operním jevišti, ale také v koncertních síních ji mohli posluchači obdivovat. Míla Ledererová působila i pedagogicky nejprve na brněnské konzervatoři a později i na JAMU.

Zemřela po krátké nemoci 30. července 1997 ve věku nedožitých devadesáti let.

Eva Šlapanská. Foto archiv NDB ■

OPRAVDU
NEVŠEDNÍ
KOMBINACE

mimo limit
eventmanagement

www.mimo-limit.cz

S cateringovou a eventovou společností
NEEEXPERIMENTUJTE!
Vyberte si spolehlivého partnera

Martina Sáblíková doporučuje...
dvojnásobná mistryně světa, mistryně Evropy
a vítězka světového poháru v roce 2007

**Využijte nabídku
bezkonkurenčních cen
a možností financování.**

**Skvělá auta, ba i více,
to je SEAT Židenice!**

prodej nových vozidel • servis v plné šíři • servis ostatních značek

AZ SERVIS, s.r.o.
Kulkova 946/30
614 00 Brno
e-mail: seat@az-servis.cz
www.az-servis.cz

prodej:
541 575 003
servis:
541 575 647

420 PEOPLE – SOUČASNÝ TANEC
POPŘVÉ V ČESKÉ REPUBLICĚ
REDUTA 30. LISTOPAD 19.00